

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j.: ČŠIS-2263/11-S

Název právnické osoby

vykonávající činnost školy: Základní škola Kolín V., Ovčárecká 374

Sídlo:

Ovčárecká 374, 280 00 Kolín V.

IČO:

46 390 413

Identifikátor:

600 045 391

Právní forma:

příspěvková organizace

Zastoupená:

ředitelkou Mgr. Olgou Pešoutovou

Zřizovatel:

Město Kolín

Místo inspekční činnosti:

Ovčárecká 374, Kolín V.; Hlavní 310, Kolín - Sendražice

Termín inspekční činnosti: 11. – 14. říjen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na činnost základní školy, nikoli na částí školní klub a školní jídelna. Hodnoceným obdobím byly poslední tři školní roky, vývoj a tendence se vztahují také k posledním inspekčním vstupům z roků 2000 a 2006.

Aktuální stav školy

Základní škola (dále v textu jen škola nebo ZŠ) je úplnou školou se všemi ročníky. Splňuje formální podmínky (soulad údajů se skutečností ve zřizovací listině, v zápisu do školského

rejstříku, způsob jmenování ředitelky školy, dodržení stanovené kapacity 720 žáků – skutečný stávající stav 310 žáků). Ve školním roce 2005/2006 měla škola 341 žáků v 17 třídách. Nejvýraznější změnou je skutečnost, že v aktuálním školním roce probíhá výuka již ve všech ročnících podle vlastního ŠVP. Obecnou charakteristikou školy je pokračování v zaměření na výuku cizích jazyků – tradice školy. Původně byly užívány učební plány s rozšířenou výukou cizích jazyků, nyní škola navazuje formou tvorby dvou učebních plánů s odlišnými hodinovými dotacemi předmětů a možnostmi výběru volitelných předmětů. V jazykově zaměřených třídách je zapojeno zhruba 50 % žáků. V materiální oblasti došlo k několika průběžným změnám ve vnitřním vybavení.

Počty žáků a tříd se v posledních letech příliš nemění, stejná je i struktura žáků. Jen částečně se mění počty žáků cizinců a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Ke dni inspekce je integrováno 29 těchto žáků (12 z nich prostřednictvím zpracovaných individuálních vzdělávacích plánů – dále IVP).

V realizaci opatření po předcházejících inspekčních vstupech byla škola převážně úspěšná.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Průměrně účinné jsou četné aktivity a snahy školy v informovanosti veřejnosti a ve vlastní propagaci. Kromě výuky cizího jazyka od první třídy se pedagogové anglického jazyka angažují již i v blízkých mateřských školách. Škola má účinné preventivní systémy na omezení rizikového chování (Minimální preventivní program, dlouhodobě ve škole působí žáci v PEER programu, činnost výchovné komise aj.). Informace o pravidlech zařazování žáků do jednotlivých tříd či skupin byly doplněny do školního řádu, v termínu inspekční činnosti však nebyly úplné (chyběla zde pravidla pro „přijímací řízení“ do tříd s vyšší mírou výuky cizím jazykům). Začleněním do školního řádu byl jen zčásti naplněn požadavek §1 odst. 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání..., ten vyžaduje zařazení těchto pravidel do ŠVP. Pozitivem je úspěšná snaha vyhovět požadavku rodičů – udržet ekonomicky i organizačně náročné zaměření školy (cizí jazyky) i vysokou úroveň výsledků žáků v tomto oboru. Významným prvkem v dané oblasti je činnost rodilých mluvčích, kteří v rámci uskutečňovaných projektů i mimo ně (kromě výuky cizích jazyků) realizovali tzv. koedukovanou výuku – účastnili se aktivně výuky dalších předmětů. Systém specializovaných tříd má i negativní dopady. Ve třídách bez uvedeného zaměření je vysoký podíl žáků méně motivovaných, žáků se SVP a s dalšími vzdělávacími a výchovnými problémy. Škola nerealizovala původně zamýšlené řešení tohoto problému (z roku 2000) - zavedení druhé profilace – sportovní třídy zaměřené na kopanou. Současná situace se promítá i do velmi rozdílných výsledků „jazykových“ a „nejazykových“ tříd. Rozsah, průběh a způsoby poskytování individuální speciálně pedagogické péče má silnou závislost na zkušenostech a přístupech jednotlivých vyučujících.

Platný ŠVP je v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem, jeho zaměření pak pokračováním tradice školy. Obsahuje však formální i věcné nedostatky. Nezahrnuje např. pravidla pro práci s žáky zdravotně znevýhodněnými. Dále pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou v něm jen obecná – odkaz na podrobnější pravidla ve školním řádu. Ze zaměření školy - kromě jazykové výuky dále na práci s ICT (informační a komunikační technologie) a sportovní výchovu nejsou poslední dvě uvedené oblasti podpořeny přidělem disponibilních hodin v učebních plánech. Málo zřetelná je konkretizace námětů a činností pro plnění průřezových témat. V důsledku úprav učebních plánů se tyto dostaly do rozporu s časovými dotacemi v charakteristikách předmětů (druhý stupeň – předměty Český jazyk a literatura, Matematika, Fyzika, Zeměpis

a další). Další nedostatky jsou v záměnách výstupů a učiva, konkretizaci učiva, názvech předmětů a v kapitole určující periodu provádění vlastního hodnocení školy (dále VHŠ).

Řízení školy je koncepční, i když i zde se projevují stereotypy konstatované již v inspekční zprávě z roku 2000 – koncepční materiál má jen neformální podobu, obtížné je tedy jeho průběžné vyhodnocování. Záměry jsou vyvozovány z objektivizujících nástrojů (komerčně zpracované Mapy školy, provedené SWOT analýzy a dalších). Vnitřní pravidla, postupy a předpisy většinou odpovídají potřebám organizace školy i zákonným i podzákonným předpisům. Výjimky tvoří již v průběhu inspekce prováděné úpravy školního řádu, pro odstranění některých dílčích nedostatků stanoví ČŠI lhůtu. Tak např. zpracovávané Výroční zprávy (dále VZ) o činnosti školy neobsahují výsledky vzdělávání s vazbou na cíle stanovené ve ŠVP - požadavek § 7 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 15/2005 sb., o náležitostech..... VZ a VHŠ uvádějí některé nepřesné či neúplné údaje (o „aprobovanosti“ výuky, výsledcích vnější evaluace). Přesto je jejich vypovídací hodnota dobrá. Třídní knihy v některých případech nedokládají průkazně průběh vzdělávání - požadavek § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) a vytváří pro něj velmi dobré podmínky. Ředitelka školy je úspěšným iniciátorem – zabezpečila účast všech pedagogů školy na dlouhodobém systematickém vzdělávání – škola je jedním z 16 účastníků vzdělávacího grantového projektu. DVPP je strukturované, až na problém s chybějícími odbornými specializacemi pro některé předměty odpovídá potřebám školy. Velmi úspěšné je zapojení školy i do dalších projektů hrazených z dalších zdrojů (krajských, evropských aj.). Čtyřletý projekt na podporu kvality výuky a aktivit v oblasti cizích jazyků se odráží v úspěšnosti zapojených žáků v různých soutěžích a srovnávacím testování. Uskutečnění projektů přineslo škole také zlepšení materiálních podmínek a úrovně odbornosti pedagogů. Většinou účinná jsou vedením školy přijímaná opatření při zjištění potřebnosti zásahu (např. ve školním roce 2010/2011 ČŠI šetřila dvě stížnosti na školu). Méně účinné jsou aktivity v práci s žáky s ohroženým prospěchem, včetně efektivit práce s žáky se ŠVP – opakované dlouhodobé riziko v práci školy (inspekce z roku 2000).

Míra podpory rozvoje čtenářské gramotnosti a jazykových kompetencí žáků byla závislá na individuálních přístupech jednotlivých vyučujících. Převažovala frontální práce, ve většině případů však efektivní. Výuka byla modernizována využitím dalších forem a metod. Práce v „jazykových“ třídách byla na velmi dobré úrovni. Cílená práce s textem a získanými informacemi byla zaznamenána přibližně v polovině hodin jazykové výuky, v přírodovědných předmětech byla spíše výjimkou. Zvolené didaktické postupy většinou přispívaly k práci s informacemi přiměřených věku žáků, nebyla však téměř zaznamenána diferencovaná ani individualizovaná práce s žáky se ŠVP. Výuka byla vhodně doplněna realizací školních projektů, aktivitami školní družiny, jejich zájmových útvarů a dalších akcí. Minimální bylo využití didaktické techniky. Podpora rozvoje čtenářských dovedností byla celkově na požadované úrovni. Podpora zájmu o čtení a rozvoj čtenářských dovedností je významně podporován v činnosti školní družiny (dále ŠD). ŠD úzce spolupracuje s městskou knihovnou. V rámci ŠD pracuje dlouhodobě literárně – výtvarný kroužek, který se účastní akcí a besed zaměřených především na podporu čtenářství (např. Noc s Andersenem, Adventní noc v knihovně, besedy se spisovatelem aj.).

Matematická a přírodovědná gramotnost – Pro rozvoj těchto gramotností má škola průměrné podmínky (personální, materiální i organizační). Pozitiva spočívají ve zlepšeném stupni odbornosti výuky Matematiky a zlepšení věkové struktury vyučujících (pozitivní tendence). Naopak rizikem je skutečnost, že pro výuku předmětů Fyzika, Informatika a Zeměpis nemá škola v současnosti učitele s příslušnou vysokoškolsky zaměřenou odborností. Zaměření školy na výuku cizích jazyků se odráží v nižším počtu disponibilních

hodin přidělených přírodovědným předmětům. (pouze 1/6 z celkového počtu disponibilních hodin u tříd zaměřených na cizí jazyky; 1/4 u tříd bez zaměření a 1/3 u tříd prvního stupně). Ve vnitřní metodické činnosti jsou značné rozdíly – až na jednotlivosti (malá zpětná vazba na výsledky vnější evaluace) aktivní činnost předmětové komise Matematiky oproti stavu, kdy předmět Fyzika není na rozdíl od minulosti v činnosti metodického orgánu začleněn. Spíše neformální charakter uvádění začínajících pedagogů je málo efektivní. Z rozhovorů s pedagogy i vedených záznamů vyplývá minimální četnost vzájemných hospitací. Přitom zvláště výuka matematiky erudovanou vyučující je nevyužitým potenciálem. Ve sledované výuce přírodovědných předmětů nebyla využita žádná didaktická technika, využití ICT má značnou závislost na osobních přístupech jednotlivých učitelů i stavu používaných výukových programů. Z organizačního hlediska zjistila ČŠI dílčí problémy se zařazením hodin v rozvrhu některých tříd (např. předmět Fyzika v VI. A). Podmínky i samotná sledovaná úroveň matematické a přírodovědné gramotnosti vykazují pozitiva a negativa zhruba v rovnováze.

Škola s finanční podporou zřizovatele pravidelně sleduje výsledky vzdělávání prostřednictvím zadávání srovnávacích testů komerční společností. Většina výsledků ve sledovaném období je velmi dobrých, v oblasti profilace školy – cizích jazyků až vynikajících. Vlastní „ředitelské“ prověrky či testy zadávány nejsou, částečně je nahrazuje průběžná a plánovaná hospitační činnost ředitelky školy a její zástupkyně. Systematické sledování rozvoje kompetencí či gramotností v obecnější rovině prováděno není. Výsledky vnější i vnitřní evaluace se shodují se zjištěními ČŠI – z hlediska úspěšnosti žáků jsou nejproblémovějšími předměty Český jazyk a literatura, dále Chemie, cizí jazyky a Fyzika. Výše uvedené velké rozdíly mezi výsledky (úspěšností žáků v klasifikaci) specializovaných „jazykových“ a „nejazykových“ tříd či skupin jsou nejzřetelnější na druhém stupni. Existují tak třídy či skupiny až se 75% neúspěšností (ve smyslu klasifikace žáka dostatečnou a nedostatečnou). Dokladem výše uvedených zjištění o nižší efektivnosti práce s žáky se SVP je např. stav, kdy všichni žáci se SVP jedné třídy patří k neúspěšným.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ve škole pracuje věkově vyvážený pedagogický sbor. Ve sledovaném období došlo k jeho doplnění a částečné stabilizaci. Pouze dva učitelé v současnosti nesplňují zákonné kvalifikační předpoklady. Pozitivním zjištěním je skutečnost, že tento stav nemá záporný vliv na kvalitu výuky a vzdělávání.

Materiální podmínky jsou celkově průměrné. Zlepšování a inovace je zčásti hrazena vlastními aktivitami školy – úspěšná grantová a projektová činnost. Škola tak získává zejména prezenční a počítačovou techniku. Významným zlepšením byla rekonstrukce žákovských šaten v hlavní budově školy. Některé školou uváděné odborné pracovny (chemická, výtvarná, hudební...) však stavem a vybavením značně zastaraly. Omezením je také skutečnost, že školní družina musí využívat i prostory kmenové učebny. Bezpečnost prostředí pro vzdělávání byla zajištěna běžným způsobem při všech sledovaných činnostech.

Škola systematicky spolupracuje s podstatným okolím. Činnost školské rady odpovídá zákonnému vymezení. Ve škole není ustanoven žákovský samosprávný orgán, připomínky a problémy mohou žáci kromě komunikace s pedagogy řešit prostřednictvím schránky důvěry.

Ve sledovaném období škola obdržela finanční prostředky ze státního rozpočtu, z osmi rozvojových projektů z MŠMT a z tří projektů z EU (Peníze školám, Program pro podporu a zvýšení kvality v cizojazyčném vzdělávání a Projekt cMinds). Finanční prostředky od zřizovatele a zisk z doplňkové činnosti byly použity na provoz školy. Sponzorské dary škola využila na vybavení pro žáky. Podíl státního rozpočtu v celkových nákladech školy činil v průměru 73 %. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Tyto prostředky byly využity ke zlepšení materiálních podmínek souvisejících s výukou žáků.

Závěry, celkové hodnocení školy

- Škola splňuje formální podmínky pro výkon veřejné služby, její činnost je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, obsah i cíle ŠVP jsou v souladu s RVP ZV, ředitelka splňuje požadavky pro výkon funkce,
- ve sledované výuce byla dobře zajištěna bezpečnost žáků,
- v efektivitě práce (vnitřní dokumentaci, organizaci a řízení školy, výkonech...) jsou odstranitelná rizika, některá další byla odstraněna v důsledku činnosti ČŠI,
- objektivizované výsledky činnosti školy a vzdělávání dokládají hospodárnost, účelnost a úspěšnost školy v získávání dalších prostředků jak na zkvalitňování materiálních podmínek, tak s vlivem na kvalitu průběhu vzdělávání (DVPP),
- trendem v rozvoji školy je posilování stanoveného zaměření školy – důraz na výuku cizích jazyků a dále úspěšnost v tomto směru, zde je zřetelný princip trvale udržitelného rozvoje,
- škola vnímá rizika spojená s diverzifikací obou uskutečňovaných směrů vzdělávání – velké rozdíly v předpokladech i výsledcích tříd či skupin žáků, ve sledované výuce i samotných výsledcích vzdělávání byly aktivity v práci s žáky se ŠVP a žáky s ohroženým prospěchem málo účinné,
- pro realizaci ŠVP má škola celkově průměrné podmínky, které umožňují plnění ŠVP,
- ve srovnání se zjištěními a hodnoceními ČŠI od posledních inspekcí obdobného zaměření jsou zjištěna v kritériích organizování, průběh vzdělávání, řízení školy, rovný přístup ke vzdělávání, podmínky a kontrolní činnost obdobná – požadovaný stav = v krátké lhůtě odstranitelná rizika,
- novými úkoly je snižování výrazných rozdílů v úspěšnosti vzdělávání žáků (specializované třídy či skupiny a tyto bez specializace), úpravy ŠVP, dále v uplatnění poznatků zrealizovaného DVPP (modernizace výuky).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona a v souladu s § 11 písm. f zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, požaduje ve lhůtě do 30 dnů od převzetí inspekční zprávy zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zároveň o jejich odstranění. Jedná se zejména o úpravy ŠVP a odstranění v textu uvedených porušení školských předpisů. Oznámení zašlete na adresu ČŠI, Karlovo nám. č. 44, 280 00 Kolín I.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovo nám. č. 44, 280 00 Kolín I.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká a v České školní inspekci, Středočeském inspektorátu, Arabská 683, Praha 6.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektorKumstýř v. r.....
Mgr. Hana Hušková, školní inspektorkaHušková v. r.....
Ing. Amálie Nováková, přizvaná osobaNováková v. r.....
Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovniceNulíčková v. r.....
PhDr. Jana Pavlová, Ph. D., školní inspektorkaPavlová v. r.....
Mgr. Jaroslava Zemánková, školní inspektorkaZemánková v. r.....

V Kolíně dne 21. října 2011

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Olga PešoutováPešoutová v. r.....
---------------------	--------------------------

V Kolíně dne 14. listopadu 2011

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.

